

REDAKTION:
Opinionsredaktør
Henrik Højgaard Sejerkilde
henh@jfmedier.dk, 40408505

**FORSTANDER, LØGUMKLOSTER
REFUGIUM
HELLE SKARUP**

Hjertets dannelse er at erkende, hvad man kan - eller ikke kan. Jeg tør stå ved hvem jeg er

Har netop haft en weekend, hvor hjertets kulturhistorie og hjertets dannelse har været på dagsorden. Og lige nu har jeg slukket for tv'et, hvor Blachman har tonet frem med kampen for de unges kreativitet.

Det har givet mig stof til eftertanke om, hvordan er det vi bliver dannet som menneske, der kan skelne mellem godt og ondt?

Måske vi kan lære noget af de gamle ørkenfædres tanker herom. De beskrev tre stadier i et menneskes dannelse: refse - extra nos, intra nos og supra nos - udefra, indefra og ovenfra.

Tanken er, at evne til at skelne mellem godt og ondt kommer gennem, at man lærer noget af andre, at man reflekterer og kommer til erkendelser om sit eget indre og at man hengiver sig og tror på noget større end sig selv. Hjertets dannelse kommer gennem en treklang mellem disse tre aspekter.

MIS VI DVÆLER ved det første: At lære noget af andre. Har vi plads og rum for, at der er forskel på os - og at nogen kan mere end andre. Hvordan har vi det selv med at turde stå ved, at der er noget man kan bedre end andre? Og at der er områder, hvor man må erkende, at her har jeg brug for at lære noget? Hvad lærer vi vores børn om det? Ja, her må jeg give Blachman en stort tak. Uden at sætte sit lys under en skeppe italesætter han det med fynd og klem.

MÅR JEG TÆNKER på min egen børneopdragelse, var jeg optaget af, hvad børnene selv troede og mente. Det havde absolt sine positive sider, men medaljen havde også en bagside. Jeg delte ikke ud af min livserfaring til mine børn og stod ikke ved det ansvar, at der var noget, jeg vidste bedre end de. Preben Kolk, forfatter og tidligere sygehuspræst, peger på det samme, når han kommenterer forsidens på et seniorblad med en 700-årig på mountainbike. Han sætter spot på en generel tendens i vores samfund, at ældregeneration hellere vil være unge med de unge end stå ved den erfaring, de har og give den videre til den unge generation.

DET ANDET ASPEKT på livets vej: At reflektere over sit eget indre. For mit eget vedkommende er jeg vokset op i en kultur, hvor der skulle bestilles noget. Der var ikke mange overvejelser om inderstide og refleksion over motiver og følelser.

I 1300-tallet skrev Dante Den Guddommelige Komædie med en rig beskrivelse af - og refleksion over menneskets indre med de syv dødsyndere som centrale begreber: Hovmod, grådighed, lidetlighed, vrede, misundelse, frådseri og dovenskab. Egenskaber, som ikke på

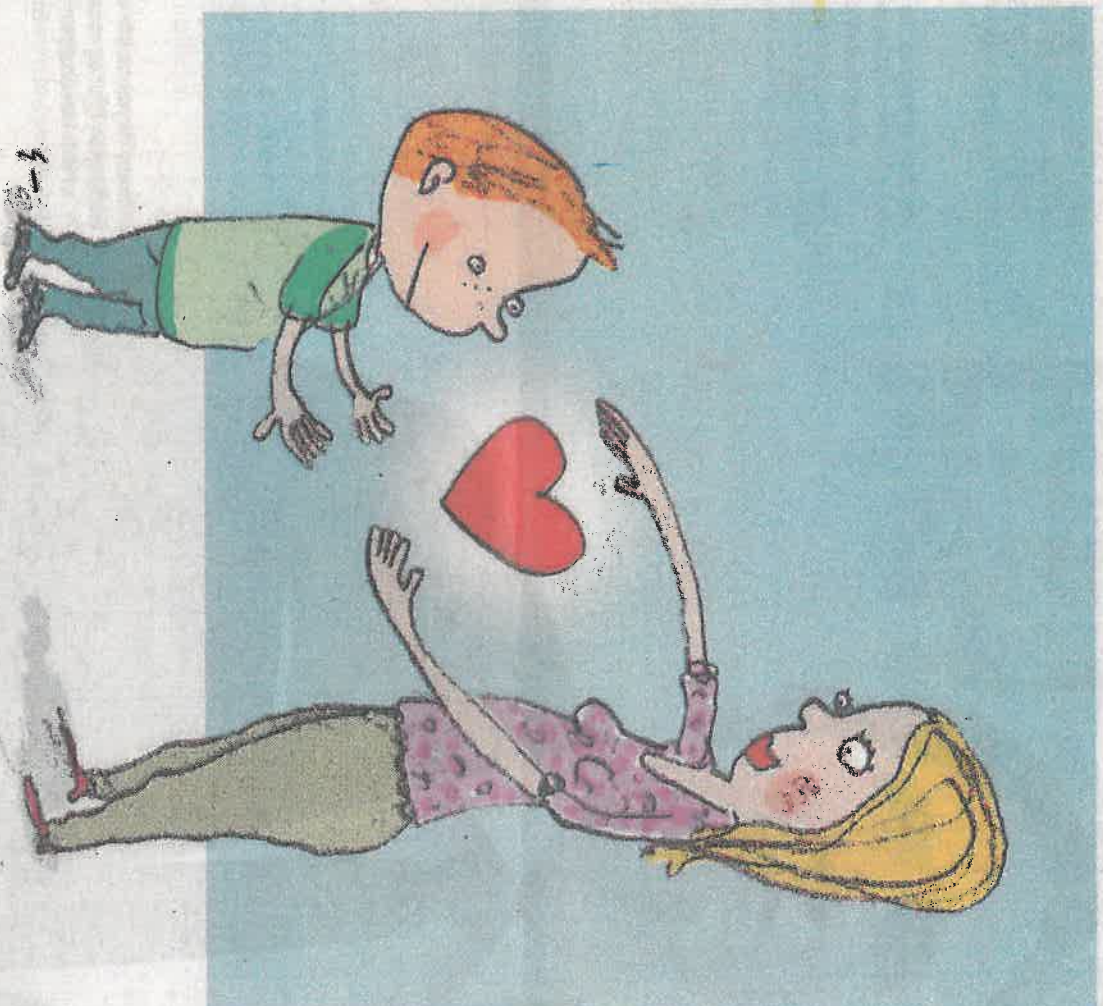

Illustration: Gert Efton

nogen måde er blevet uaktuelle i den tid, vi lever i.

Men hvordan lærer vi vores børn om de menneskelige egenskaber og deres slagside? Egenskaber, som vi alle rummer, og som mennesker har rummet til alle tider. Ikke et individuelt fænomen, men noget som vi alle må erkende i vores indre. I nogle kredse er det at beskæftige sig med sin inderside nedladende blevet beskrevet som navlepilert.

Ja, det er navlepilerti, og måske vi netop her skulle erkende, at målet helliger midlet. Målet er at blive et reflekteret menneske. Martin Herbst, præst og forfatter, skriver, at "kun ved ærligt og redegjort at forholde sig til de indskydelser, følelser og tanker, der forskruer og misbruger vores gode natur, kan det moderne menneske kalde sig fi til at være fuldtrængtig nærstående for sine medmennesker og leve hjertet til fællesskabets bedste".

Vi er optaget af, at børnene i skolen lærer at regne og skrive, men lærer de

også at mestre livet? Eller lader vi de unge mennesker og os selv i stikken ved ikke at kende til vores inderside?

For mit eget vedkommende erkendte jeg først som 41-årig, at jeg manglede et sprog til at udtrykke mit følelsesmæssige indre.

Og jeg kommer også til at tænke på min kære mor, der ikke fandt et sprog i livet, men var fanget i sit indre følelseshandskab i depressionens mørke på sin gamle dage.

DET TREDJE ASPEKT på livets vej: Det største i en verden, hvor individet og den naturvidenskabelig tilgang er i fokus, hviler der et stort ansvar på den enkelte egne skuldre. Vi tror på, at vi kan magte alt selv og alt kan forklares.

Men vi kommer til tider til kort. For det er sådan, at alt ikke kan forklares. Der er uretfærdighed til. Vi ved ikke altid, hvad der rigtige er. Mennesker dør. Og det må vi kunne leve med. Der er ikke en forklaring på alt.

Jeg tænker her på, hvordan vi kan pi-

ne os selv med vores evige søgen efter forklaring.

Og ikke alene kan vi pine os selv med det, men jeg oplevede, hvordan nogle skrev til min nu afdøde mand om, at han var blevet syg, fordi sådan og sådan. I min optik en hjerteløs handling, hvor man ikke alene skal bære, at man er blevet syg, men også skal tynnes med skyld.

Vi kunne i langtf flere grad give os selv og hinanden en stor fred ved også at kunne acceptere tingenes tilstand. Hvile i det nu, der er. Og erkende, at der er en kraft i universet, som er større, end hvad vi som mennesker kan begribe. For mig er forårstiden, hvor alting springer ud, det skønneste bevis på livets guddommelighed.

HERMED ER BOLDEN givet op til en snak henover middagsbordet om hjertets dannelse og hvordan vi lærer at skelne mellem godt og ondt, så vi bliver en befolknings med hjertet på rette sted.